

Asociace pro podporu demokracie a lidských práv
/ Association for Democracy Assistance and Human Rights

Vážený pan

PhDr. Lubomír Zaorálek

Ministr zahraničních věcí ČR

Loretánské náměstí 5

118 00 Praha 1

V Praze dne 14. června 2017

Vážený pane ministře,

jménem Asociace pro podporu demokracie a lidských práv DEMAS sdružující 15 českých nevládních organizací věnujících se podpoře demokratizace, lidských práv a občanské společnosti v ČR i v zahraničí si Vás dovoluujeme vyzvat k apelu na Vašeho maďarského kolegu, ministra zahraničních věcí a obchodu Maďarska Pétera Szijjártó, ve věci alarmující situace maďarské občanské společnosti.

V nedávné době byl v Maďarsku přijat zákon, jehož cílem je znesnadnit působení Středoevropské univerzity (CEU) v Maďarsku, a který může vést až k jejímu nucenému přesídlení do jiné země. Tento zákon byl prvním právním krokem, který je součástí kampaně zaměřené proti institucím podporovaným nadací George Sorose a v širším kontextu také proti celé nezávislé občanské společnosti. Dalším krokem je zákon o organizacích podporovaných ze zahraničí, který byl schválen maďarským parlamentem 13. června. Dle tohoto zákona budou mít nově nevládní organizace, které obdrží ročně více než 7,2 mil. forintů ze zahraničí, povinnost dodatečné registrace nad rámec základních administrativních povinností. Zároveň budou mít organizace povinnost uvádět tuto skutečnost ve všech svých veřejných materiálech pod označením „organizace podporované ze zahraničí“. Situace se samozřejmě netýká pouze Sorosových fondů, byť ty jsou pro maďarskou vládu asi nejpálčivější, ale jakýchkoli zahraničních donorů, většinu Evropských fondů a Mezinárodní visegradský fond nevyjímaje. Již nyní však maďarské zákony nařizují nevládním organizacím povinnost zveřejňovat zdroje svých financí. Nový zákon se zároveň netýká sportovních či náboženských organizací ani organizací, které nespádají do kategorie nevládních organizací, jako např. politické strany. Z tohoto důvodu není za daných okolností možné přijmout vládní argumentaci, že se jedná o zprůhlednění systému financování občanské společnosti.

Zákon byl od jeho představení široce kritizován občanskou společností nejen v Maďarsku, ale také v zahraničí. Na konci dubna vyzvala Rada Evropy Maďarsko, aby tento návrh zákona stáhlo, a zároveň kritizovala nařčení občanské společnosti ze strany maďarské vlády, že slouží prosazování zájmů

zahraničních skupin. Zákon je nyní také předmětem přezkumu u Benátské komise, která ho v předběžném posudku kritizuje za zavádění nepřiměřených povinností a sankcí. Jelikož Česká republika v současnosti předsedá Výboru ministrů Rady Evropy, měla by celé záležitosti věnovat obzvláštní pozornost.

Obdobné kroky byly současnou maďarskou vládou podniknuty již v roce 2014, kdy byly tzv. Norské fondy a organizace z nich čerpající podporu nařčeny z prosazování cizích zájmů v Maďarsku. Následně se dotčené organizace, jako např. Okotars nebo Demnet, a jejich představitelé stali terčem státních kontrol. Nejenže neutěšená situace ve vztahu k svobodnému rozvoji v Maďarsku pokračuje, ba dokonce dochází výše zmíněnými opatřeními k jejímu zhoršení.

Věříme, že nezávislá občanská společnost sehrává v demokratické společnosti klíčovou roli, a to mimo jiné i kontrolou výkonné moci. Kroky podniknuté maďarskou vládou však zjevně cílí nejen na očernění občanské společnosti jako takové, ale zároveň se snaží bránit jí v jejích základních aktivitách.

S úctou,

Pavel Pšeja
Předseda Správní rady DEMAS

Sabina Malcová
Ředitelka Sekretariátu DEMAS

Obdobné stanovisko je prostřednictvím NNO v Polsku a na Slovensku zasláno též polskému a slovenskému ministru zahraničních věcí.

Organizace, které se připojily k výzvě:

Agora Central Europe

Amnesty International

Asociace pro mezinárodní otázky – AMO

CEELI Institute

Centrum pro komunitní práci

CEVRO

Člověk v tísni

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Nadace Forum 2000

Občanské Bělorusko